KUTSESTANDARD

Plaatija, tase 4 esmane kutse

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Plaatija, tase 4 esmane kutse	4

A-osa
KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus
PPlaatijad töötavad valdavalt ehitus- ja kinnisvarahooldusettevõtetes. Plaatija põhilised tööülesanded on pindade ettevalmistamine plaatimistööde tegemiseks ja pindade plaatimine. Plaatija 4. taseme esmane kutse annab isikule valmisoleku antud kutsealal tööd alustada. Selle taseme plaatija korraldab iseseisvalt oma töökoha ning täidab kvaliteetselt tööülesandeid tavapärastes olukordades. Vastutust nõudvate otsuste vastuvõtmise ning keerulisemate tööde tegemise juures vajab esmast kutset omav plaatija juhendamist.
A.2 Tööosad
A.2.1 Pindade ettevalmistamine 1. Pindade puhastamine 2. Plaaditavatele pindadele krundi ja hüdroisolatsiooni paigaldamine A.2.2 Pindade plaatimine 1. Pindade ettevalmistamine 2. Plaadi jaotuskavandi koostamine 3. Pindade plaatimine keraamiliste- ja kiviplaatidega 4. Plaaditud pindade vuukimine 5. Plaaditud pindade kaitsmine võimalike kahjustuste eest 6. Plaaditud pindade remontimine 7. Töö käigus tekkinud vigade parandamine A.2.3 Energiatõhus ehitamine
A.3 Töö keskkond ja eripära
Üldjuhul töötavad plaatijad täistööajaga (kaheksa tundi päevas, viiel päeval nädalas). Töö toimub nii siseruumides kui ka välitingimustes, sõltuvalt plaaditavast pinnast. Töö on füüsiliselt koormav, töörütm on vahelduv ja sõltub täidetavatest tööülesannetest. Töötatakse sageli sundasendites: redelil seistes, põlvili asendis, käte asend võib olla ka pea kohal. Ettevaatlik tuleb olla komistamiste ja libastumistega. Vajalik on kasutada isikukaitsevahendeid: põlvekaitsmeid, tolmumaski, kaitseprille ja –kindaid ning turvajalatseid. Peamised ohud plaatija töös tulenevad kasutatavate elektriliste ja mehaaniliste tööriistade ettevaatamatust käsitsemisest. Plaatijatöös puututakse kokku ka tolmu ja erinevate kemikaalidega, mis võivad ülitundlikel inimestel põhjustada allergiat ning seetõttu on kohustuslik kasutada isikukaitsevahendeid ja kanda kaitseriietust.

A.4 Töövahendid
Plaatija töövahendid on erinevad käsitööriistad (plaadikamm, segukellu, vuugiraud, lõiketangid, plaadinuga, lood jne), seadmed ja mõõteriistad (segutrell, plaadilõikur, frees, laser jne) ning materjalid (kuivsegud, liimid, hermeetikud jne).
A.5 Tööks vajalikud isikuomadused
Plaatija töö eeldab lisaks erialastele oskustele korrektsust ja täpsust, hoolikust, kannatlikkust, ruumilist kujutlusvõimet, liigutuste kiirust ja head koordinatsiooni. Oluline on võime töötada nii iseseisvalt kui ka meeskonnas. Väga olulised on hea tervis ja vastupidavus, sest suurem osa tööpäevast möödub sundasendis.
A.6 Kutsealane ettevalmistus
4. taseme plaatija esmane kutse saadakse üldjuhul kutseõppeasutuses vastava kutsehariduse õppekava täismahus lõpetamisel.
A.7 Enamlevinud ametinimetused
Plaatija

B-osa
KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur
Plaatija, tase 4 esmane kutse saamiseks peab taotleja tõendama kohustuslikud (B.2.1 – B.2.3), lisaks plaatija kutset läbivad kutsespetsiifilised (B.2.4 - 2.8) ja üldised (B.2.9 - 2.16) kompetentsid.

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.2.1 Pindade ettevalmistamine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. Puhastab isoleeritavad pinnad. Vajadusel täidab praod ja likvideerib pinna ebatasasused. Vajadusel eemaldab viimistletavatelt pindadelt eelnevad viimistluskihid, peseb pinnad sobiva vahendiga ja töötleb antiseptikuga. 2. Hindab juhendamisel aluspindade niiskustaseme vastavust nõuetele. Lähtudes ruumi iseloomust (kui ruum, niiske ruum) paigaldab plaatkatte alla kas krundi, niiskustõkke ja /või hüdroisolatsiooni. Vajadusel armeerib nurgad ja tihendab kommunikatsiooni läbiviigud.	
Teadmised: 1) tasandussegud, krundid, niiskustõkked ja hüdroisolatsioonimaterjalid, nende omadused ja kasutusvõimalused; 2) materjalide kulu arvutamise alused vastavalt kulunormidele; 3) tööde teostamise tehnoloogiline järjekord; 4) plaaditavate pindade liigid (niisked ja märjad tsoonid, köetavad ja külmad pinnad jne) 5) põranda kalletele esitatavad nõuded.	
B.2.2 Pindade plaatimine	**EKR tase 4**
Tegevusnäitajad: 1. Valmistab pinnad ette plaatimiseks: puhastab pinnad, krundib ja tasandab need. Katab mitteplaaditavad pinnad, valides selleks asjakohased kattematerjalid. 2. Märgib kehtivaid normatiive ja esteetilist lõpptulemust silmas pidades lihtsamatele (tasapinnalised, täisnurksed jne.) plaaditavatele pindadele plaatide jaotuse. 3. Töötleb plaadid (lõikab, lihvib, freesib jne) ja plaadib pinnad vastavalt jaotuskavandile, valides selleks sobivad materjalid ja töövahendid. 4. Vuugib pinnad ja vajadusel viimistleb deformatsioonivuugid, kasutades selleks sobivaid materjale ja töövahendeid. 5. Katab plaaditud pinnad sobilike kattematerjalidega, kaitsmaks neid järgnevate tööoperatsioonide käigus tekkida võivate kahjustuste eest.	

6. Eemaldab vigastada saanud või ebakvaliteetselt paigaldatud plaadid, puhastab pinnad ja taastab vajadusel hüdroisolatsiooni. Asendab vigastatud plaadid uutega, kasutades selleks sobilikke materjale ja töövahendeid. Parandab töö käigus tekkinud vigu (ebatasasused liimkihis, plaatide paigaldamise ebatasasused jm).
Teadmised: 1) plaatimissegude ja liimide liigid (plaaditavate pindade eripärast lähtuvalt - külma-, kuuma-, niiskuskindlus, survetugevus jm.); 2) plaadi jaotuskavandi koostamise põhimõtted ja nende rakendamine; 3) erinevad plaatide liigid (kasutusotstarbest ja materjalist lähtuvalt); 4) plaatide omadused (kuuma-, külma-, kulumis-, libisemiskindlus jne.); 5) vuukimissegud ja hermeetikud, nende omadused ja kasutusvõimalused; 6) plaaditud pindade hooldus- ja puhastusvahendid.

B.2.3 Energiatõhus ehitamine	**EKR tase 4**
Tegevusnäitajad: 1. Enne töö alustamist valmistab ette nõuetele vastava töökoha, energiasäästu põhimõtteid silmas pidades. 2. Teostab omal kutsealal kõiki tööosasid rakendades sealjuures vajalikke energiatõhususealaseid baasteadmisi. 3. Arvestab oma tööülesandeid täites ehitustegevuse energiakulukusega ning kasutab tööks vajaminevaid energiaallikaid (elekter, vesi, valgustus, soojapuhurid jne.) sihipäraselt ja säästlikult. 4. Valib energiatõhususe nõudeid ja oma eriala spetsiifikat silmas pidades ning talle antud volituste piires sobilikud materjalid (ehitusmaterjalid, kinnitusvahendid, muud töö abivahendid jne.). 5. Valib energiatõhususe nõudeid ja oma eriala spetsiifikat silmas pidades tööülesande sooritamiseks õige tehnoloogia ja sobilikud töövõtted. 6. Rakendab võimalusel, oma kutsealal ehitustööde tegemisel , kvaliteedi ja kuluefektiivsuse tagamiseks sobilikku moodulmõõtude süsteeme (materjalide mõõdud, karkassi samm jne) 7. Teostab energiatõhususe parandamiseks oma kutseala piires vajalikud tööd.	
Teadmised: 1) energiatõhususe üldmõisted ja nende tähendused; 2) energiatõhusust mõjutavad tegurid; 3) peamised energiaallikad Eestis (sh taastuvad energiaallikad); 4) ehitustööde kvaliteedinõuded ja nende mõju energiatõhususele; 5) piirete soojusjuhtivust ja hoone energiatarbimist mõjutavad tegurid (sh ehitusmaterjalide ja ehitustoodete omadused); 6) erinevad tehnosüsteemid, nende valikute mõju hoone energiatõhususele; 7) võimalused hoonete energiatõhususe parendamiseks; 8) töökultuuri mõju ehitustegevuse energiakulule; 9) erinevate ilmastikutingimuste mõju hoonete välispiiretele; 10) käitumisharjumuste mõju energiakulule hoonete ekspluateerimisel.	
Kompetents on välja töötatud Buildest projekti raames.	

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.4 Materjalide kulu ja tööaja määramine	**EKR tase 4**
Tegevusnäitajad: Töö planeerimiseks määratleb 4. taseme esmakutset omav plaatija tööjoonistelt vajalikud lähteandmed, mõõdab selleks ettenähtud tööriistu kasutades viimistletava pinna ning saadud andmete põhjal arvutab välja enda tööks vajaliku materjalide ja tööaja kulu.	
B.2.5 Nõuetekohase töökoha korraldamine	**EKR tase 4**
Tegevusnäitajad: Enne töö alustamist korraldab endale oma töölõigu piires nõuetekohase töökoha: paigaldab töölava ja jälgib, et säiliksid vajalikud käiguteed. Katab mitteviimistletavad pinnad sobiva kattematerjaliga, valmistab ette tööks vajalikud materjalid ja töövahendid ning veendub, et tööfrondil ei oleks segavaid või üleliigseid esemeid. Kontrollib enne töö alustamist vajalike isikukaitsevahendite olemasolu ja korrasolekut. Ladustab vajalikud materjalid, tagades nende kvaliteedi säilimise.	

B.2.6 Koostöö teiste töövõtjatega	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: Plaatija arvestab töötades ka teiste samal objektil töötavate töövõtjatega	
B.2.7 Materjalide ja pinna omavahelise sobivuse määramine	**EKR tase 4**
Tegevusnäitajad: Hindab tüüpiliste viimistlevate pindade ja materjalide sobivust ning kvaliteedile vastavust, juhindudes etteantud tööülesannetest, materjalide ja pindade omadustest. Materjalide mittesobivuse korral konsulteerib oma vahetu juhiga.	
B.2.8 Töövahendite kasutamine ja hoiustamine	**EKR tase 4**
Tegevusnäitajad: Plaatija kasutab kõiki töövahendeid heaperemehelikult – ta korrastab ja puhastab neid regulaarselt ning hoiustab vastavalt nõuetele. Probleemide või puuduste korral informeerib sellest oma vahetut juhti.	
B.2.9 Tööjuhiste, tehnoloogiate ja kvaliteedinõuete järgmine	**EKR tase 4**
Tegevusnäitajad: Järgib asjakohaseid tööjuhiseid, materjalide tootjate ettenähtud tehnoloogiaid ja etteantud kvaliteedinõudeid. Vajaduse korral konsulteerib materjali tootja/tootja esindajaga.	
B.2.10 Töötervishoiu ja tööohutusnõuete järgimine	**EKR tase 4**
Tegevusnäitajad: Vältimaks tööõnnetusi ehitusobjektil järgib plaatija nii töö planeerimisel, töökoha ettevalmistamisel, töö kestel ja töökoha korrastamisel rangelt töötervishoiu- ja tööohutusnõudeid ning arvestab inimeste ja keskkonnaga enda ümber.	
B.2.11 Esmaabi osutamine	**EKR tase 4**
Tegevusnäitajad: Õnnetusjuhtumi korral annab vältimatut abi, kutsub professionaalse abi ja teatab õnnetusjuhtumist objektijuhile või tööandjale.	
B.2.12 Ümbritseva keskkonna kaitsmine, jäätmekäitlusnõuete järgimine	**EKR tase 4**
Tegevusnäitajad: Järgib töö ajal keskkonnakaitsenõudeid ning veendub, et ümbritsevasse loodusesse ei satuks keskkonnaohtlikke jäätmeid (keemilised ained, plaadijäägid jm)). Sorteerib jäätmed, juhindudes taaskasutuse põhimõtetest ning jäätmekäitluseeskirjades olevatest nõuetest.	
B.2.13 Meeskonnatöös osalemine	**EKR tase 4**
Tegevusnäitajad: Plaatija kutsealal töötav inimene on avatud koostööle, osaleb meeskonnatöös ja on valmis teistelt õppima. Ta jagab teistega kogu tööks vajalikku ja kasulikku informatsiooni ning tegutseb parima ühise tulemuse saavutamise nimel.	
B.2.14 Tööalaste otsuste vastuvõtmine ja kohanemine muutuvate oludega	**EKR tase 4**
Tegevusnäitajad: Rakendab õpitut igapäevaselt oma erialasel tööl, võtab oma vastutusala piires vastu asjakohaseid otsuseid, täidab endale võetud kohustusi ja saavutab seatud tööeesmärgid. Tegutseb standardsetes olukordades iseseisvalt.	
B.2.15 Tööalaste tagasilöökidega toime tulemine	**EKR tase 4**
Tegevusnäitajad: Tööalaste ebaõnnestumiste ja eksimiste korral hindab ja kohandab oma tegevust vastavalt olukorrale, küsides nõu kõrgema kvalifikatsiooniga plaatijalt või oma vahetult juhilt.	
B.2.16 Tööalase tegevuse planeerimine, täiendõppes osalemine	**EKR tase 4**
Tegevusnäitajad: Ta töötab sihikindlalt ja omab tahet oma erialal töötada, analüüsib oma tugevusi ja nõrkusi, kavandab oma tulevikku ja sellest tulenevalt otsib võimalusi enesearendamiseks. Osaleb kutsealases täiendõppes.	
Plaatija tööd läbivad teadmised: 1) üldehitus- ja plaatimistöödel kehtivad tööohutusreeglid;	

2) käitumisjuhend tööõnnetuse korral, esmaabi andmine; 3) üldteadmised ehitustöödel kehtivatest jäätmekäitluse ja keskkonnaohutusnõuete normidest; 4) plaatija tööks vajalikud elektrilised ja mehaanilised töövahendid, nende käsitsemise põhimõtted; 5) plaatija tööks vajalikud mõõteriistad (nt mõõdulatt, lood, mõõdulint jne), nende käsitsemise põhimõtted; 6) plaatimistöö peamised töövõtted, nende rakendamine erinevates töösituatsioonides; 7) materjalide tööks ettevalmistamise ja ladustamise nõuded 8) tööjoonised, nende põhjal erinevate arvutuste (pindala-, mahu- ja kuluarvestuse jne) tegemise meetodid; 9) plaatimistöödele esitatavad kvaliteedinõuded; 10) üldteadmised energiatõhusast ehitamisest; 11) üldteadmised klienditeenindusest.
Hindamismeetod(id): Läbivaid kompetentse hinnatakse integreeritult kõigi teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamisega.

C-osa
ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	22-06052019-6.13/3k
2. Kutsestandardi koostajad	Indrek Peterson, Eesti Ehitusettevõtjate Liit Timo Torni, Edictum OÜ Jaan Vikat, MTÜ Eesti Maalrite Liit Tõnu Armulik, Tallinna Ehituskool Terje Jaksen, Tallinna Ehituskool
3. Kutsestandardi kinnitaja	Arhitektuuri, Geomaatika, Ehituse ja Kinnisvara Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	22
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	06.05.2019
6. Kutsestandard kehtib kuni	05.05.2022
7. Kutsestandardi versiooni number	3
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	7122 Põrandategijad ja plaatijad
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	4
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Tiler, level 4 VET level
Saksa keeles	Fliessenlieger
Soome keeles	Laatoittaja
Vene keeles	Плиточник
C.3 Lisad	